

Her er ikke mann eller kvinne - Eller hva?

Apostelen Paulus i brevet til Galaterne 3,28

Norges Kristne Råd

Her er ikke mann eller kvinne - Eller hva?

Apostelen Paulus i brevet til Galaterne 3,28

En undersøkelse av kjønnsfordeling i styrer og
menighetsråd i Norges Kristne Råds medlemssamfunn.

*Utgitt 2018
1. opplag 100 eks.
ArkTrykk AS*

*Heftet kan bestilles fra
Norges Kristne Råd, Rådhusgata 1-3, 0151 Oslo
Tlf: 23081300. E-post: post@norkr.no*

Bakgrunn for undersøkelsen

Spørsmålet om kvinners og menns deltakelse i menighetsråd og styrer i trossamfunn og lokale menigheter har vært på trossamfunnenes og den offentlige agendaen med jevne mellomrom.

Tidligere hadde likestillingsloven et generelt unntak for indre forhold i trossamfunn. Dagens diskrimineringslovgivning har ikke en slik unntaksregel. Det innebærer som generelt prinsipp at likestillingsloven også gjelder for trossamfunn og menigheter. Lovens unntaksmulighet er knyttet til religiøse funksjoner og krever en teologiske begrunnelse.

Spørsmålet har blitt ytterligere aktualisert gjennom arbeidet med ny lov om tros- og livssynssamfunn. Enkelte politiske partier har krevd at det skal være representasjon av begge kjønn eller radikal kjønnskvoltering i styrene lik den man i dag har for børsnoterte selskaper og allmennaksjeselskaper.

Norges Kristne Råd (NKR) organiserer mer enn 20 kristne kirker og trossamfunn i Norge. Alle de større landsdekkende kirkene og menighetsbevegelsene samt en del mindre kristne trossamfunn er medlemmer. De representerer en rekke ulike former for styringsstrukturer som i noen tilfeller er teologisk begrunnet. Felles for dem er at menighetslivet leves ut lokalt. Selv om de fleste er organisert i landsomfattende sammenslutninger, vektlegges i ulik grad den lokale menighets selvstendighet.

Kartlegging av pinsemenigheter 2017

NKR foretok i 2017 en kartlegging av kjønnsfordelingen i styrer og menighetsråd i Pinsebevegelsens lokale menigheter. Av kapasitetshensyn ble undersøkelsen begrenset til 185 av vel 300 menigheter.

Bakgrunnen for å konsentrere undersøkelsen om pinsemenighetene var at disse, i motsetning til lokalmenighetene i andre frikirkesamfunn, er registret som selvstendige trossamfunn etter trossamfunnsloven. Krav til kjønnsrepresentasjon og eventuell kvotering vil ha direkte betydning for disse lokalmenighetene. Hensikten var å finne ut mer om den faktiske situasjonen når det gjelder representasjon av begge kjønn i styrene og om det var forskjeller mellom menighetene som kunne gi kunnskap om hverdagen deres.

I undersøkelsen av pinsemenighetene brøt vi ned tallene etter menighetenes størrelse. Det har vi ikke gjort når det gjelder de øvrige medlemsamfunnene.

Hovedfunnet relatert til størrelse i undersøkelsen av pinsemenighetene var at de minste menighetene hadde en lavere andel menigheter med kvinner representert i ledelsen. Samtidig hadde menighetene i denne gruppen med kvinner i styret, en kvinneandel som er vesentlig høyere enn gjennomsnittet for alle pinsemenigheter; mellom 33 og 75%. Mindre menigheter kjennetegnes muligens i større grad enn andre av «Tordenskiolds soldater». Det er derfor grunn til å anta at særlig mindre menigheter vil være sårbare med tanke på rekruttering til verv dersom forslaget om radikal kjønnskvoltering skulle bli innført.

Kartlegging av lokalmenigheter i øvrige større medlemssamfunn 2018

Da kartleggingen av pinsemenigheter var gjennomført, besluttet NKR å gjøre en tilsvarende kartlegging av lokale menigheter i de øvrige landsdekkende medlemssamfunn. Landsdekkende forstår vi her som trossamfunn med et organisert nettverk av lokalmenigheter eller grupper spredt i halvparten av landets fylker og med mer enn 10 lokalmenigheter.

Undersøkelsen baserer seg i hovedsak på registrert informasjon fra Enhetsregisteret i Brønnøysund. Vi antar at denne informasjonen stort sett er oppdatert. Stikkprøver av enkeltmenigheters hjemmesider bekrefter dette. I noen grad har vi inntrykk av at informasjonen på hjemmesidene ikke oppdateres løpende.

Tallene for Den norske kirke baserer seg på valglistene til menighetsrådsvalget i 2015. Kilden er KIFO-rapport 2016:1: «Polarisering og kontinuiteten - Analyse av kirkevalget i 2015», tabell 14 på side 49: «Kjønnsfordelingen på listene til menighetsrådsvalgene etter bispedømme.» Disse viser ikke den endelige sammensetningen av menighetsrådene, men det er grunn til å tro at avviket ikke er av vesentlig betydning.

Det er verdt å merke seg at tallmaterialet ikke omfatter alle lokalmenigheter i de omtalte medlemssamfunn. Hovedårsaken til dette er at flere menigheter bare har oppgitt én kontaktperson til Enhetsregisteret. Disse menighetene er utelatt. For Pinsebevegelsen viser vi dessuten til tidligere merknad. Ettersom andelen menigheter for de ulike medlemssamfunnene som er tatt inn i undersøkelsen er fra ca. 60% og oppover, mener vi at undersøkelsens statistiske grunnlag er tilstrekkelig til at vi med relativ stor nøyaktighet kan presentere et bilde av kjønns-

fordelingen i lokalmenighetenes styrer.

Undersøkelsen viser at kvinner deltar i styrene i alle de undersøkte medlemssamfunnene, noe som indikerer at det generelt sett ikke er et teologisk standpunkt at kvinner ikke har tilgang til slike verv. Dette bekreftes også ved at alle de undersøkte medlemssamfunnene har både kvinner og menn representert i sine nasjonale hovedstyrene. Det er dog et faktum at de ulike trossamfunnene historisk sett har tolket ny-testamentlige tekster om kvinners og menns deltakelse i ulikt. Den store forskjellen mellom medlemssamfunnene skyldes sannsynligvis at noen trossamfunn har en lengre tradisjon for kvinnelig deltakelse i forkynnelse, pastor- og øvrige lederfunksjoner.

Undersøkelsen er kvantitativ og sier derfor ikke noe om hvorvidt det lokalt kan være andre synspunkter, f.eks. i de menigheter som er uten kvinnerepresentasjon. Undersøkelsen bekrefter også at menn er underrepresentert i menighetsråd og styrer i en del menigheter sett i forhold til et krav om 40% kjønnskvotering. KIFO-undersøkelsen referert til ovenfor bekrefter at man også i Den norske kirke strever med å få menn til å stille til menighetsrådsvalg i enkelte bispedømmer.

Kjønnsfordeling i medlemssamfunns lands- eller hovedstyret 2018

Undersøkelsen inneholder også en oversikt over kjønnsfordelingen i lands- og hovedstyret i samtlige medlemssamfunn i NKR, bortsett fra Den katolske kirke og Oslo Kristne Senter.

Formålet med kartleggingen

Undersøkelsen er tenkt å tjene tre formål:

- Fremskaffe faktabasert informasjon om kjønnsfordeling i menighetsråd og styret i NKRs lokale menigheter og deres nasjonale sammenslutninger og hovedorgan. Denne vil være til nytte for NKR, det enkelte medlemssamfunn, relevante offentlige myndigheter, politikere og media.
- Danne grunnlag for refleksjon både mellom NKRs medlemssamfunn og internt i medlemssamfunnene om årsaker til relativt store forskjeller i kjønnsfordelingen.
- Invitere til en samtale om hvordan man best kan arbeide for å styrke deltakelsen fra både kvinner og menn i menighetsråd og styret.

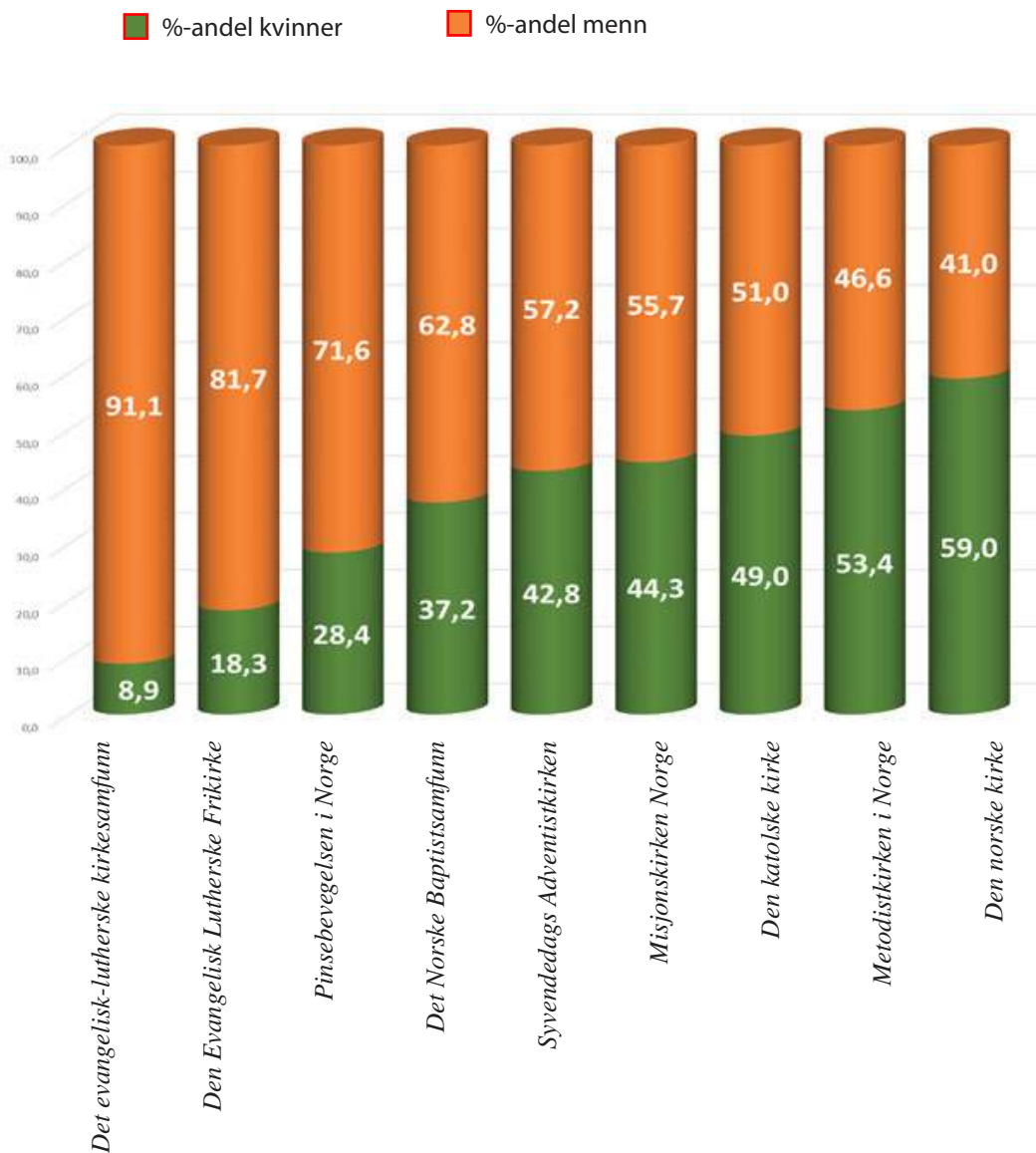
Dersom en skal vite mer om holdningene til kjønnsrepresentasjon og ideologi i menighetene omfattet av denne enkle undersøkelsen, må det gjennomføres kvalitative spørre- eller intervjuundersøkelser. Dette ligger imidlertid utenfor NKRs kapasitet.

Presentasjon

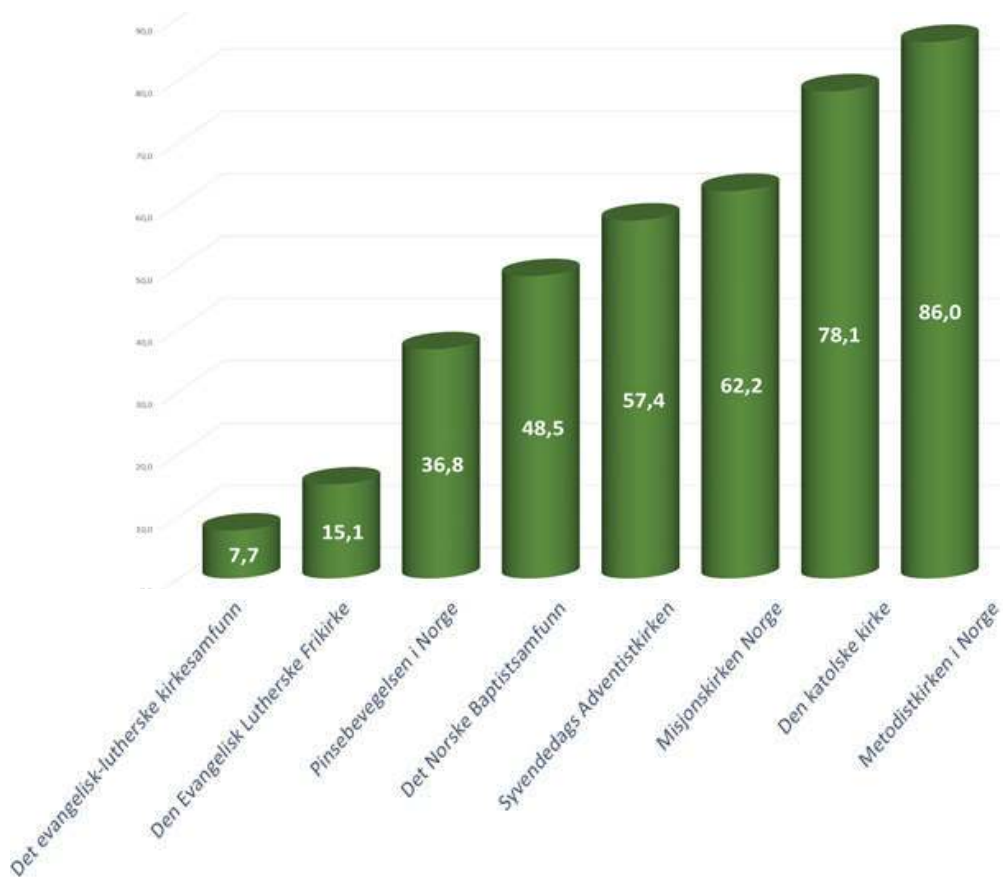
Resultatet av undersøkelsen presenteres i diagrammer uten kommentarer.

Presentasjonen skjer med forholdstall i form av prosentvis fordeling. Stor variasjon i antall lokale menigheter og forskjell i styrenes størrelser, gjør absolutte tall lite sammenliknbare.

Kjønnsfordeling i lokalmenigheters styrever i NKRs landsdekkende medlemssamfunn

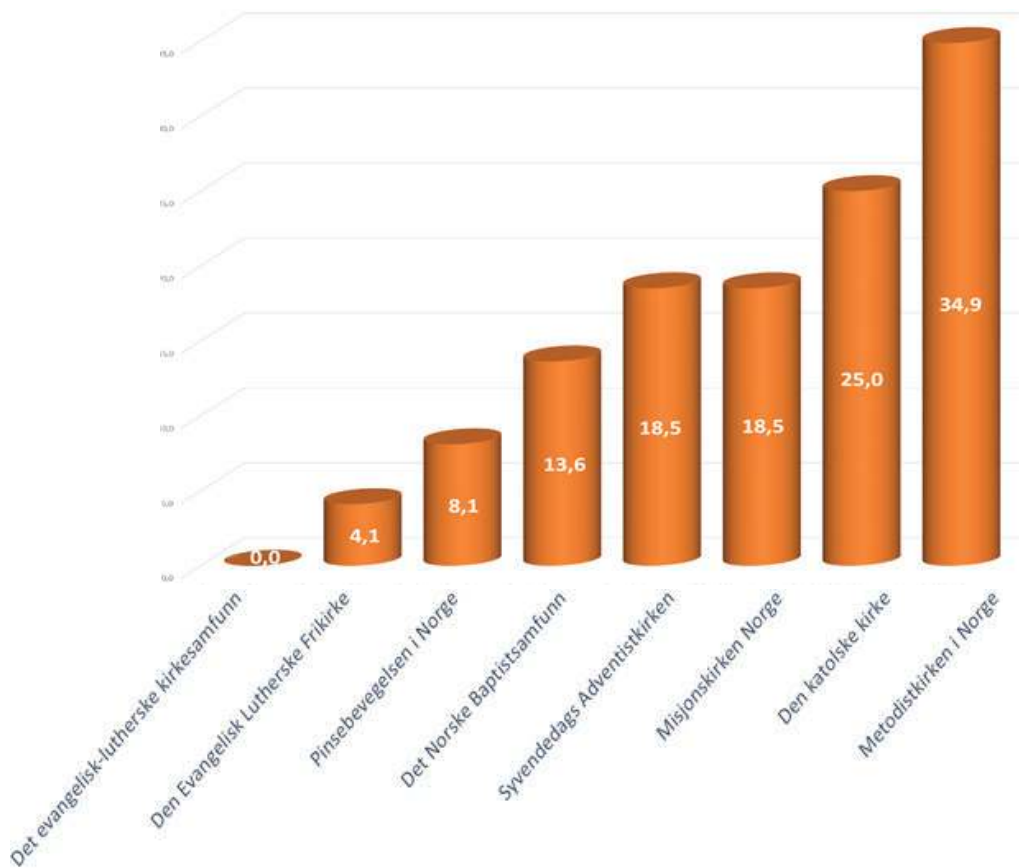

Menigheter med kvinneandel over 40%

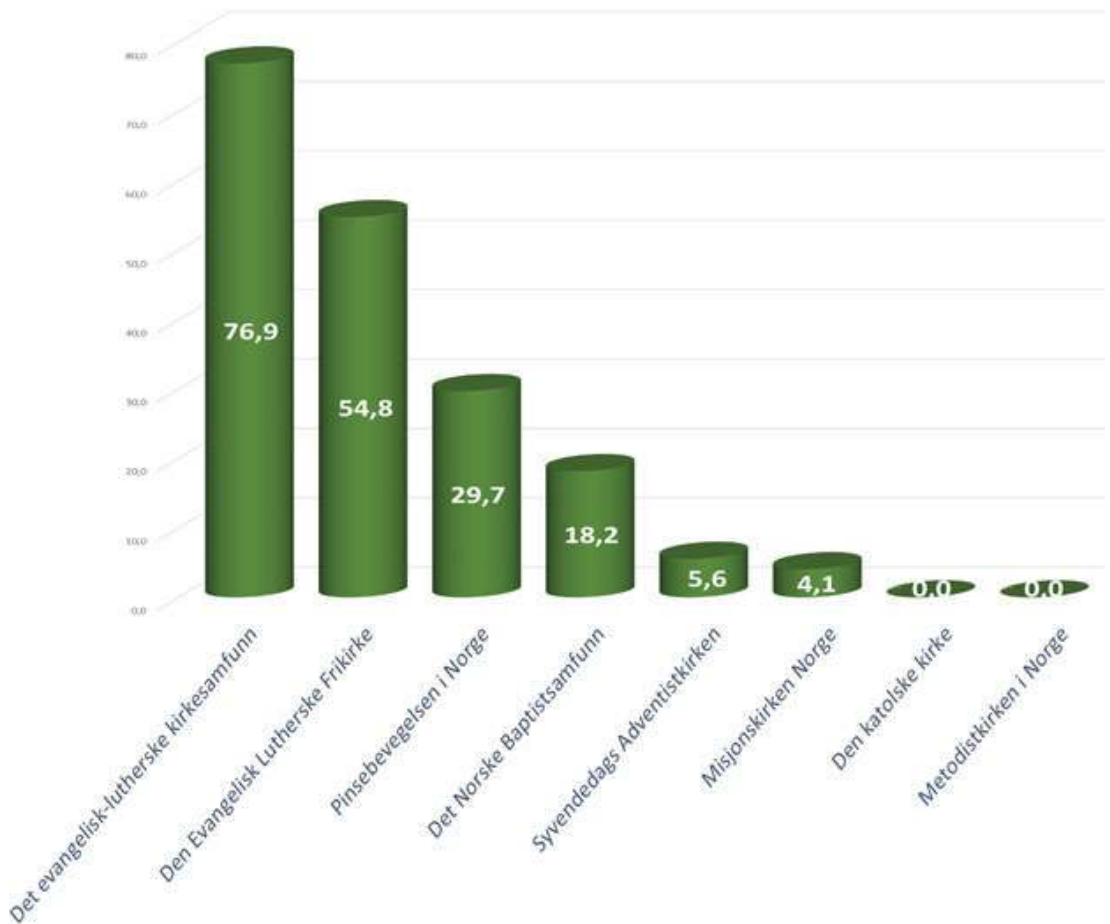
(Her mangler data for Den norske kirke)

Menigheter med mindre enn 40% menn

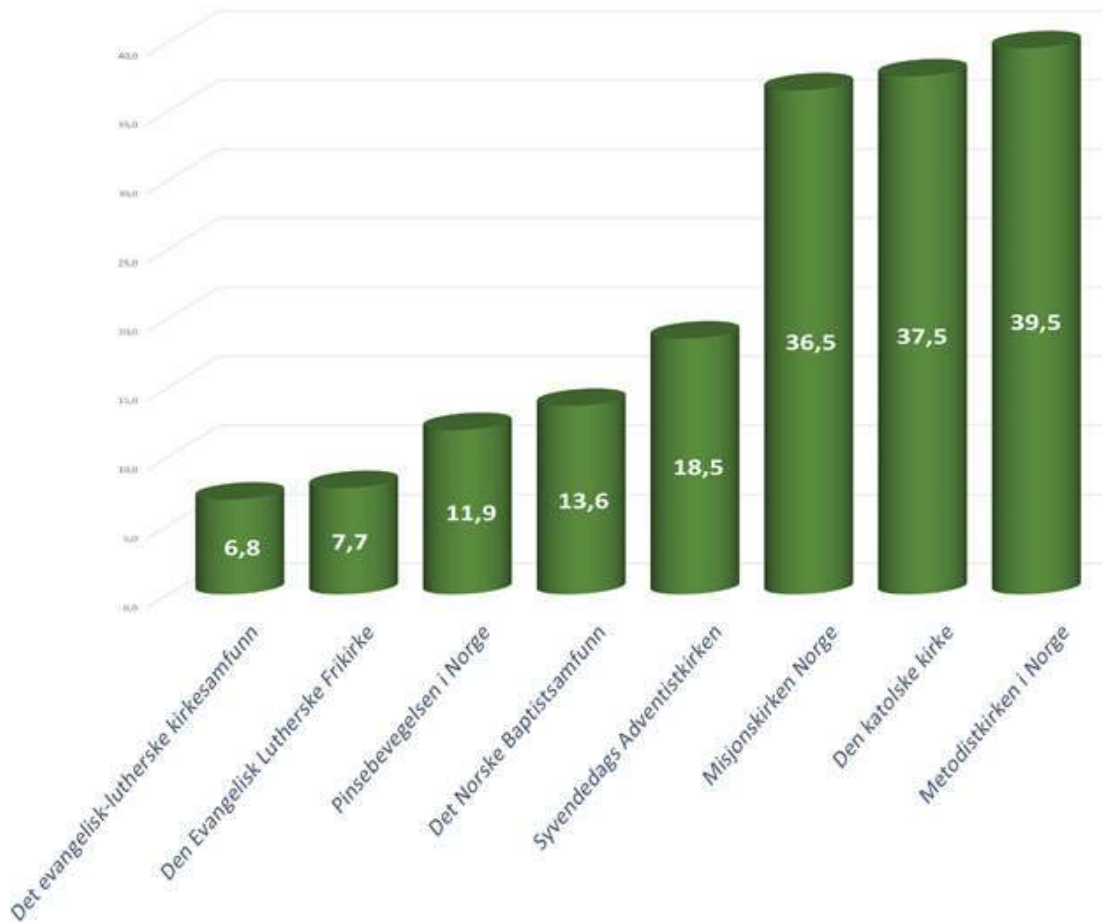
(Her mangler data for Den norske kirke)

Menigheter uten kvinner i styret

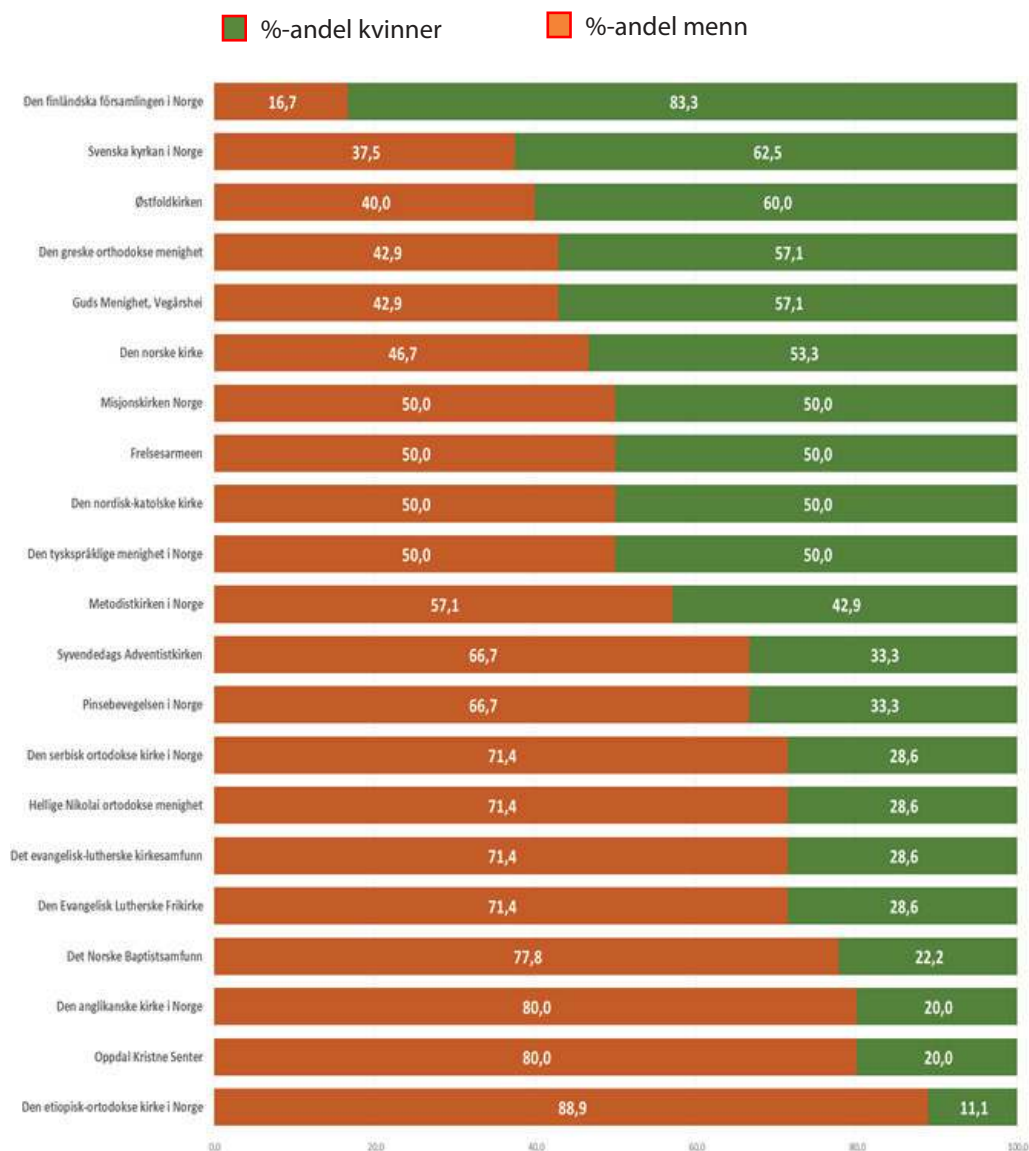
(Her mangler data for Den norske kirke)

Menigheter med kvinnelig styreleder

(Her mangler data for Den norske kirke)

Kjønnsfordeling i medlemssamfunnenes lands- eller hovedstyrrer

(Her mangler data for Den katolske kirke og Oslo Kristne Senter)

Norges Kristne Råd

Adresse: Rådhusgata 1-3, N-0151 Oslo. Telefon: 23081300. E-post: post@norkr.no.